

„Србија Карго“ а.д.
Број: 4/2015-24-12
Дана: 25.11.2015. год.
Београд

На основу члана 24. Статута Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија Карго“, Београд („Сл.гласник РС“, бр. 60/15), Одбор директора Акционарског друштва за железнички превоз робе "Србија Карго" је на седници одржаној 25.11.2015. године, донео

КОДЕКС ПОСЛОВНЕ ЕТИКЕ

1. Одговорност

Акционарско друштво за железнички превоз робе „Србија Карго“, Београд (у даљем тексту: „Србија Карго“) подржава схватање да у послу, као и у животу, само поштен однос и одговорно понашање обезбеђује узајамно поверење и поштовање унутар колектива и у односу са партнерима и корисницима услуга. Уважавајући потребу за усклађивањем понашања привредних субјеката не само са законима, већ и са основним моралним принципима и стандардима, као и значај јачања пословног морала у функцији унапређења односа са пословним партнерима, јавношћу и друштвеном средином, „Србија Карго“ овим Кодексом пословне етике исказује своје вредности, начела и правила.

1.1. Увод

Кодекс пословне етике (у даљем тексту: Кодекс) представља интерни акт и сматра се документом који је обавезан за све запослене у „Србија Каргу“ и веома значајан за међусобно разумевање и развијање дугорочних квалитетних односа са партнерима, корисницима услуга и најширим окружењем.

Кодекс потврђује значај етичког пословања „Србија Карга“ и промовише дух пословног морала, добре пословне обичаје и начела савесности и поштења. Његова сврха није да предвиди сваку могућу ситуацију у којој би се запослени могли наћи, већ да послужи као општи водич који ће помоћи при доношењу одлука у свакодневном раду. Кодекс треба примењивати на основу здравог разума и са жељом да се у потпуности поштују како његове одредбе, тако и сврха принципа који су у њему садржани.

1.2. На кога се Кодекс односи

Принципи и правила овог Кодекса обавезују све запослене, органе друштва, као и сва лица која су у име „Србија Карга“ ангажована по уговорном основу.

Непридржавање одредби Кодекса подразумева утврђивање одговорности за његову повреду. Тумачење и примену Кодекса спроводе задужени руководиоци на свим нивоима. Непоштовање захтева пословне етике од стране других привредних субјеката не ослобађа запослене у „Србија Каргу“ да поштују Кодекс пословне етике.

У случајевима у којима је Кодекс у сукобу са законима Републике Србије, примењиваће се одредбе односних закона. О оваквим одступањима требало би одмах обавестити Одбор за

етику посредством Повереништва за етику или слањем електронске поште на адресу: etika@srbcargo.rs.

1.3. Принципи пословања „Србија Карга“

Принципи пословања представљају кључне елементе пословања „Србија Карга“ и изузетно су важни за даље успешно напредовање и развој Друштва.

- **Поступање са интегритетом**

Интегритет је основ пословања „Србија Карга“, као позитивно, отворено и искрено поступање.

„Србија Карго“ своје циљеве остварује поштено, исправно и одговорно, уважавајући правила и начела пословања која налаже професија, а у духу потписаних уговора, законских прописа и општих аката Друштва.

- **Одговорност**

Исправно и етичко поступање у свакој ситуацији уз иницијативу у решавању питања пословне етике.

- **Посвећеност**

Размишљање запослених о дугорочним циљевима, као и последицама њихових поступака пре него што се нешто уради или донесе нека одлука.

- **Пружање квалитетних услуга**

Настојање да се у свим аспектима пословања примене најбољи стандарди пословања. Ово, такође, подразумева примену принципа пословне етике и потребу да исте примене и пословни партнери, корисници услуга и добављачи.

У међусобним односима запослених, такође, требало би да се поступа професионално, непристрасно и обзирно.

„Србија Карго“ подржава и вреднује:

- Радни допринос;
- Радну дисциплина и личну одговорност за квалитет обављеног посла;
- Неприкосновеност имовине Друштва;
- Поштовање стандарда квалитета услуга и заштите животне средине;
- Придржавање процедуре за обављање послова;
- Поштовање закона и прописа, одлука и наредби надређених;
- Поштовање одредаба пословних уговора;
- Поштовање пословног бон-тона;
- Поступање према запосленима с поштовањем и уз заштиту људских права.

1.4. Шта се очекује од запослених

Запослени у „Србија Каргу“ мора да буде дисциплинован, радан, одговоран за посао који обавља, поштен и савестан, отворен и коректан према својим колегама, сарадницима, корисницима услуга и добављачима. Не сме намерно да шири лажне информације. Запослени је дужан да влада знањем, вештинама и процесима неопходним за посао који обавља, да поштује поступке, упутства и договорене рокове, да активно тражи решења за проблеме, да о њима обавештава своје надређене и да критички сагледава резултате свог рада. За квалитет обављеног посла запослени има пре свега личну одговорност.

Запослени је дужан да поштује хијерархију и организациону структуру Друштва, да делује у границама својих овлашћења и одговорности и да својим понашањем доприноси укупној дисциплини и ефикасном функционисању процеса рада.

1.4.1. Поштовање Кодекса и закона

Етичко понашање у пословним активностима заснива се на поштовању закона, других прописа, закључених уговора између привредних субјеката и пословних обичаја.

„Србија Карго“ поштује законе и друге прописе Републике Србије који се односе на његово пословање. Поштовање закона је обавеза за све запослене у Друштву, без изузетка. Запослени је дужан да прати и примењује законе и прописе из делокруга свог рада, а уколико има било каквих недоумица дужан је да затражи одговарајући савет. Савет се може затражити од:

- Руководилаца;
- Поверишишта за етику или
- Чланова Одбора за етику.

Савет се може добити и ако се пошаље електронска пошта на адресу: etika@srbcargo.rs или позивом **Етичке линије** на број: **064-8162892**.

Није дозвољено подстицање на непоштовање закона и прикривање повреда закона.

У смислу Кодекса пословне етике основна обавеза запослених је да прочитају, разумеју и поштују Кодекс, општа акта Друштва и важеће законе.

1.4.2. Повреда Кодекса

Повреда Кодекса подразумева непоштовање одредби овог Кодекса и закона који се односе на делокруг рада или других процедура и општих аката „Србија Карга“. Повреде Кодекса укључују и коришћење или поседовање дроге, конзумирање алкохола током рада, подношење лажних докумената и физички настрадај на другог запосленог.

1.5. Шта се очекује од руководилаца

Усмереност на циљеве, организовање посла, праћење резултата и предузимање мера да се они унапређују - представљају елементарне параметре који су обавезни за руководиоце. Сваки руководилац је дужан да својим укупним понашањем доприноси јачању вредности Друштва и укупне пословне културе, а пре свега да доприноси развијању поштовања и поверења унутар свог организационог дела, као и у односу на целокупно интерно и екстерно окружење. Од руководиоца се очекује да унапређује тимски рад и тимски дух, да обезбеди размену знања, буде праведан у процесу доношења одлука и доследан у њиховом спровођењу.

1.5.1. Промовисање принципа пословне етике и усклађености пословања

Руководилац мора бити поштен, праведан и доследан и служити као пример пожељног поступања и понашања. Руководилац треба да се постара за то да се у његовом

- организационом делу успостави правilan однос према етичком понашању. Посебно би требало да:
 - обезбеди да запослени буду упознати са својим обавезама предвиђеним овим Кодексом и да прођу обавезну обуку;
 - додатно истиче важност поштовања Кодекса тако што ће упућивати своје запослене на правила Кодекса кад год је то потребно;
 - створи окружење у којем се запослени неће устезати да укажу на неправилности;
 - узима у обзир поштовање Кодекса при оцени запослених, проверавајући да ли је било повреда истог;
 - не подстиче или упућује запослене да постижу пословне резултате неетичким понашањем;
 - предузима мере у свакој ситуацији како би спречио повреду Кодекса или законских прописа од стране запослених.

1.5.2. Одговарање на питања и на указане неправилности

Руководилац мора бити спреман да упути одговарајуће савете својим запосленима о разним аспектима Кодекса или о томе где се о њима могу детаљније информисати. У случају указивања на неправилност за коју Кодекс налаже истрагу, дужан је да ступи у контакт са Повереништвом за етику на један од следећих начина:

- позивом **Етичке линије** на број **064-8162892** (који је наведен на интернет страници предузећа);
- слањем електронске поште на адресу: etika@srbcargo.rs.

1.5.3. Питања која се морају поставити

Ако постоји недоумица у смислу доношења најбољих пословних одлука, или поступака које би требало предузети, потребно је размотрити следећа питања:

- Да ли је одлука праведна?
- Да ли је етичка?
- Да ли је у складу са законом?
- Да ли ће се лоше одразити на лице које је доноси и/или на Друштво?

1.6. Указивање на неправилности

Дужност запослених је да реагују на адекватан начин на поступке за које се чини да су у супротности са овим Кодексом, другим процедурама и правилницима „Србија Карга“, или са законом. Уколико се уоче такви поступци, треба их одмах пријавити. Ако се на овакве неправилности не укаже одмах, Друштву се може ускратити могућност да испита ствар и предузме одговарајуће мере пре него што такви поступци прерасту у повреде закона или угрозе здравље, сигурност, безбедност или углед Друштва.

1.6.1. Начин на који се може указати на неправилности

Уколико постоји основана сумња да је дошло до повреде Кодекса, постоји неколико различитих начина указивања на то:

- Обраћањем свом непосредном или надлежном руководиоцу;
- Обраћањем Повереништву за етику;
- Позивањем Етичке линије.

1.6.2. Поверљивост

Иако пријаве које се врше позивањем Етичке линије могу бити анонимне, било би пожељно да се лице које пријављује представи, како би се могло ступити с њим у контакт. Све пријаве које се врше на овај начин третирају се као повериљиве и уколико је откријен идентитет, уложиће се напори како би се сачувала анонимност током евентуалне истраге. Потребно је имати у виду да постоји могућност да сачувати анонимност неће бити изводљиво у свакој ситуацији - на пример, ако истрага доведе до кривичног поступка или других правних поступака.

1.6.3. Лажне оптужбе

Испитаће се све неправилности из основаних пријава. Међутим, лажне и малициозне оптужбе троше драгоцено време и ресурсе Друштва и неће бити толерисане. Овакви поступци ће увек повлачити мере против одговорних појединача.

1.6.4. Истраге

Сви наводи о повредама Кодекса схватаће се озбиљно и сваки случај ће се испитати темељно, водећи рачуна о повериљивости. Обавеза оних који су поднели пријаву у оваквим случајевима јесте да пруже пуну сарадњу и да одговоре на сва питања, у потпуности и искрено.

1.6.5. Заштита запослених који су пријавили повреде Кодекса

Уважаваће се допринос оних који привљују могуће повреде Кодекса или друге неправилности и уложиће се напори да се заштите од малтретирања, отказа и других облика притисака. Непосредни руководилац има примарну одговорност да створи окружење у којем се освета против тих запослених неће толерисати. Неприхватљива је дискриминација или репресија према запосленима због тога што су у добро намери пријавили кршења правила Кодекса.

2. Непристрасно и одговорно поступање

Интегритет „Србија Карга“ почива на професионалним и одговорним принципима пословања и на међусобном односу запослених.

2.1. Интегритет у преговарању и уговорању

У свим пословним односима обавезно је исказивање поштовања према пословним партнерима. Понуде се упућују и преговарању се приступа само уколико постоји озбиљна намера да се закључи уговор. Уколико пословни партнер одустане од закључења уговора без оправданог разлога, „Србија Карго“ ће сматрати да није ни постојала озбиљна намера за закључење уговора. Супротно је пословном моралу склапати и потписивати оне делове уговора који нису у сразмери са пословним ризиком, који се уговором преузима. Фиктивни и симулирани (привидни) уговори нису дозвољени.

2.2. Поступање са повериљивим пословним информацијама

„Србија Карго“ послује у конкурентном окружењу, што значи да запослени увек морају да штите повериљиве пословне информације, на исти начин на који штите и остalu имовину

Друштва. Информације о ценама, лични досије запослених, пословни уговори, финансијски подаци и идејна решења, само су неки од примера поверљивих информација које се морају чувати, а које нису објављене ни интерно ни екстерно.

2.2.1. Поверљиве информације

Све информације које „Србија Карго“ није објавила ни интерно ни екстерно, сматрају се поверљивим, и то:

- Комерцијална политика;
- Подаци из уговора;
- Подаци о финансијским резултатима;
- Стратешки и пословни планови;
- Информације о понудама и тендерима;
- Информације о ценама;
- Информације о запосленима;
- Ревизорски извештаји;
- Измене у организационој структури;
- Информације о корисницима услуга.

Не могу се откривати поверљиве информације колегама нити људима изван предузећа, ако за то не постоје оправдани пословни разлози. У ситуацијама када је потребно да се овакве информације дају из пословних разлога, потребно је проверити да ли постоји овлашћење за то и предузети мере предострожности.

Пословну документацију треба чувати или уништити у складу са прописима о чувању исте. Не би требало правити копије, нити задржавати било какву пословну документацију за личне потребе. Друштво може повремено издавати упутства о чувању одређених врста докумената због текућих или потенцијалних спорова, или инспекција које спроводе државни органи.

Пословна политика „Србија Карга“ је да се у потпуности придржава важећих закона о конкуренцији. Сходно томе, не смеју се откривати поверљиве пословне информације конкурентима, добављачима и корисницима услуга, уколико би то ометало слободну пословну конкуренцију.

2.2.2. Приватност

Подаци о запосленима представљају поверљиве податке и уживају посебну заштиту. Не могу бити саопштени трећим лицима, осим за потребе поступка пред надлежним органима. Запослени имају право да буду обавештени о поступцима прикупљања и начину употребе информација о њима и њиховим активностима током радног века. Подаци о кандидатима за радна места могу бити коришћени само у сврху запошљавања.

Уколико у оквиру свог посла запослени редовно долазе у контакт са личним и приватним информацијама, неопходно је:

- да се упознају са законским прописима који регулишу ову област и да их поштују;
- испуњавају све релевантне уговорне обавезе;
- сакупљају, обрађују и користе све информације искључиво у легитимне пословне сврхе;
- не користе ове информације за личне потребе и прибављање личне користи;
- ограниче приступ овим информацијама на оне који имају легитимне пословне потребе за њима;
- да се посебно старају да спрече неовлашћено откривање истих.

2.3. Поступање са средствима „Србија Карга“

Средства Друштва морају се користити разумно и у складу са њиховом наменом. Не смеју се користити за личну или туђу корист. Истовремено, потребно је крајње економично и рационално користити сва материјална добра и избегавати непотребно и прекомерно трошење ресурса Друштва.

Неопходно је упознati се са одговарајућим процедурама или правилницима који регулишу коришћење средстава Друштва, као што су службени аутомобили, мобилни телефони, рачунари и слично, да би се знало да ли се користе на предвиђени начин. Било који вид отуђења средстава Друштва може резултирати отказом уговора о раду или кривичном пријавом, у складу са одредбама закона који регулишу ту област.

„Србија Карго“ ће крађу имовине запослених у њеним просторијама третирати као крађу средстава предузећа.

2.3.1. Повластице за запослене

Не смеју се прибављати за личну корист нити злоупотребљавати повластице које су добијене у својству запослених у предузећу. Такве повластице треба користити у складу са њиховом наменом.

2.3.2. Новчана средства и трансакције „Србија Карга“

Уколико обављање послова укључује плаћање или располагање новчаним средствима, треба поступати одговорно и у складу са прописима Друштва који регулишу овлашћења и надлежност, као и одговарајући процес управљања. Приликом трошења новчаних средстава предузећа, потребно је настојати да се новчана средства троше на разуман и рационалан начин у циљу стицања одређених вредности за утрошена финансијска средства, као и да се утрошак новчаних средстава Друштва сведе на минимум. Уколико постоји овлашћење за одобравање или оверу исправности фактура, признаница и других докумената везаних за расходе, неопходно је поседовати знање о овим трансакцијама, како би се могло утврдити да су исте обављене на исправан начин.

2.3.3. Примери крађе и злоупотребе средстава

- Изношење средстава за рад без одговарајућег овлашћења;
- Изношење података или других информација;
- Изношење новца без овлашћења;
- Проневера.

2.3.4. Превара

Превара представља свесну обману учињену са намером да се прибави лична корист, или оштети друго физичко или правно лице. Превара укључује и дела извршена у име „Србија Карга“ како би се обманула трећа лица. Примери:

- фалсификовање извештаја о трошковима;
- фалсификовање финансијских извештаја;
- манипулисање ценама услуга ради личне или туђе користи.

2.3.5. Став „Србија Карга“ о превари

Друштво не толерише крађу или превару од стране својих запослених. Предузимање одговарајућих радњи (укључујући и подношење кривичне пријаве) и утврђивање оправданих разлога за отказ уговора о раду, мере су које ће редовно бити предузете против одговорних лица.

2.4. Вођење пословне и финансијске документације

Ово је одговорност свих запослених у „Србија Каргу“ и битно утиче на углед и кредитабилитет Друштва. Уредним вођењем документације и придржавањем рачуноводствених принципа и стандарда да се прецизно и у потпуности преносе финансијске информације, испуњавају се законске и друге обавезе.

Запослени који се баве извештавањем о финансијским подацима у обавези су да пружају комплетне, исправне, прецизне, благовремене и разумљиве информације у извештајима и документима који служе за потребе Друштва, као и јавна саопштења које „Србија Карго“ доставља или подноси државним органима.

2.5. Здравље, сигурност и безбедност на раду

Запослени имају важну улогу у одржавању сигурног и безбедног окружења за себе и за своје колеге.

Безбедност и здравље на раду су једно од начела пословне политике „Србија Карга“ којим се инсистира на безбедном радном простору и заштити на раду. Запослени имају право и обавезу да се у складу са одредбама закона стајају о безбедности и здрављу на раду и да се понанају у складу са основним принципима и мерама заштите на раду, који их обезбеђују од здравствених и других ризика.

Неопходно је да запослени поступају одговорно и да не угрожавају безбедност и здравље на раду у било ком организационом делу Друштва, излажући се непотребном ризику. Безбедно пословање не зависи само од технички исправних постројења и опреме, већ и од компетентних људи и активне културе заштите на раду. Запослени у „Србија Каргу“:

- морају се придржавати прописа који регулишу обавезу заштите на раду и употреби заштитне одеће и обуће;
- морају прекинути сваку активност која постане небезбедна и одмах пријавити ту чињеницу директно надређеном руководиоцу;
- могу обављати само оне послове за које су конкретно обучени, компетентни, медицински оснапособљени и довољно одморни и будни за њихово извршење;
- морају знати шта да предузму уколико дође до ванредних околности на радном месту;
- морају одмах да обавесте директно непосредне руководиоце или надлежна лица о свакој несрећи, повреди на раду, болести, небезбедним или нездравим условима, инцидентима, проливању или испуштању материја које су штетне по околину, како би се одмах могле предузети мере за исправљање, превенцију или контролисање таквих ситуација;
- не смеју обављати послове ако је њихов радни учинак смањен услед дејства алкохола или лекова, легалних или нелегалних, преписаних или стечених на неки други начин. Такође, морају и друге спречити у томе;
- не смеју поседовати, користити или преносити нелегалне психоактивне супстанце у просторијама Друштва и морају поднети пријаву ако то други чине. Забрањено је

уношење алкохолних пића, психоактивних супстанци и опојних средстава у радне просторије, конзумирање алкохола, односно описање на радном месту, као и долазак на радно место у припитом стању. Сваког запосленог који је приступио обављању послова под дејством алкохола и психоактивних супстанци, потребно је удаљити и спречити у обављању послова;

- морају се придржавати прописа везаних за забрану пушења на радном месту;
- забрањено је ношење и употреба било какве врсте оружја, осим за то овлашћеним лицима, који поседују уредне дозволе за ношење ватреног оружја.

2.6. Защита животне средине

Систем управљања заштитом животне средине у „Србија Каргу“ успостављен је у складу са захтевима и стандардима друштвене заједнице у којој послује. Свестан важности и утицаја који животна средина има на укупни квалитет живљења, „Србија Карго“ је определјен за очување и даље унапређење квалитета окружења, а од запослених се очекује активно учешће у овим процесима. У Друштву се инсистира на примени свих закона, прописа, процедуре, упутстава и других аката о заштити животне средине, који се примењују у оквиру активности и захтева посла на конкретном радном месту. Запослени у свом домену сноси одговорност за поштовање захтева у вези са заштитом животне средине, због чега треба да се добро упозна са последицама или утицајима које обављање неког поса може имати на животну средину. Запослени су у обавези да послове обављају на начин на који се штити окружење.

Уколико неко од запослених уочи стварни или потенцијално негативан утицај на животну средину, који произилази из обављања делатности Друштва, потребно је да одмах обавести одговорно лице или лице задужено за питања животне средине, како би се предузеле неопходне корективне мере.

У „Србија Каргу“ посебно се вреднује лична одговорност запослених према животној средини. У циљу рационалније потрошње сировина и материјала у свим организационим деловима Друштва, као и енергије и воде на нивоу целог Друштва, од изузетне важности су активно укључивање и лични допринос, што подразумева примену свих предузетих мера за уштеду у свим сегментима пословања, и то: искључивање компјутера, осталих техничких уређаја и осветљења по завршетку радног времена, рационално коришћење штампања докумената, као и учешће у већим пројектима на нивоу Друштва.

2.7. Једнако поступање према запосленима

У „Србија Каргу“ се предузима све да би се обезбедило једнако поступање према запосленима и остварило радно окружење у којем нема узнемирања и дискриминације.

Запослени не сме бити дискриминисан на основу пола, година, расе, брачног статуса, здравственог стања, трудноће, политичког мишљења, вере, етничког или социјалног порекла и статуса. Запослени у „Србија Каргу“ имају право да од својих надређених, подређених и сарадника очекују достојанствен, љубазан и поштовања вредан однос.

Запослени су равноправни и имају једнаке могућности за успех, а њихов положај у Друштву зависи од њихових радних резултата, као и личног ангажовања у пословању Друштва.

Увредљиво понашање, као што су непријатни коментари, неприкладан физички контакт и вербалне увреде, неће се толерисати. Непосредни руководиоци су обавезни да се

постарају да унапређења и могућности за напредовање или стимулацију буду засноване на постигнутим резултатима, а не на субјективним факторима.

„Србија Карга“ не толерише никакве облике злостављања или сексуалног узнемирања на радном месту, укључујући сугестивне шале и коментаре и предузимаће строге мере против запослених који поступају на овај начин. Уколико запослени сматра да је објекат злостављања или неједнаког третмана на основу националности, пола, расе, старости, вере или другог основа, потребно је да обавести свог непосредног руководиоца. Инцидент се може пријавити и позивањем Етичке линије.

2.8. Коришћење друштвених мрежа

Убрзани развој друштвених мрежа отвара нове могућности за комуникацију, али оне носе и нову врсту одговорности које запослени морају бити свесни.

Веома је важно да запослени увек поступају одговорно и разумно када користе или посећују друштвене мреже. Одговорни су за ставове које износе на овим мрежама и зато је потребно да у својој комуникацији буду обазриви и опрезни у давању било каквих коментара. Неопходно је размотрити избор речи и избегавати увредљиве изразе или коментаре политичке, верске, сексуалне или расистичке природе. Приликом изношења својих ставова, не треба тврдити нити стварати утисак да се говори у име Друштва, уколико за то нису овлашћени. Сви коментари, писани или усмени, који се дају у име „Србија Карга“ морају бити одобрени од стране генералног директора или овлашћеног лица које је надлежно за односе са јавношћу.

Не смеју се откривати поверљиве пословне информације о Друштву када се користе друштвене мреже. Уколико се коментарише било који аспект пословања Друштва, мора се јасно ставити до знања да су, у својству запосленог у Друштву, изнети лични ставови и да не представљају ставове „Србија Карга“. Такође, у садржајима који се објављују на друштвеним мрежама, не могу се користити лого, заштитни знак, фотографије и видео снимци Друштва.

Веома је важно и да својим активностима на друштвеним мрежама запослени не крше закон, пословну политику или општа акта Друштва (нпр. кршењем прописа о узнемирању или ауторским правима).

3. Сукоб интереса

Запослени не би требало да имају било какве интересе или односе изван „Србија Карга“ који их спречавају, или би их могли спречити да поступају у најбољем интересу Друштва.

3.1. Опште одредбе

До сукоба интереса може доћи када су запослени, чланови њихових породица или блиски лични пријатељи, укључени у радње које би га могле ометати у доношењу објективних одлука у име Друштва. Запослени не само да би морали да избегавају ситуације у којима постоји сукоб интереса, већ су дужни да избегавају и ситуације које стварају такав утисак. Посебну пажњу морају обратити у ситуацијама код избора најповољнијег понуђача у поступку јавних набавки, при чему се морају поштовати основна начела регулисана Законом о јавним набавкама. У случајевима када запослени сматра да се налази или да би се могао наћи у ситуацији сукоба интереса, дужан је да о томе обавести непосредног руководиоца и Повереништво за етику или да позове Етичку линију.

3.2. Рад ван радног односа

Запослени не би требало да обавља послове изван „Србија Карга“ у било којој организацији, нити у било ком својству који се косе са његовом способношћу да обавља свој посао савесно и у најбољем интересу Друштва.

Рад ван радног односа укључује сваки рад који:

- представља непосредну или посредну конкуренцију „Србија Каргу“;
- обавља се у корист корисника услуга и добављача;
- спречава запосленог да обавља своје радне задатке савесно и у најбољем интересу Друштва;
- коси се са радним временом, или са извршењем послова који се обављају за Друштво.

3.2.1. Учествовање у управљању другом организацијом

Запослени је у обавези да обавести генералног директора уколико намерава да буде део руководећег тима или управе друге компаније, чак и када иста није корисник услуга, конкурент или добављач „Србија Карга“. Поменуто обавештење није потребно уколико се ради о послу који се обавља на захтев Друштва.

3.2.2. Обраћање медијима

Постоји обавеза прибављања писмене сагласности од генералног директора или овлашћеног лица које је надлежно за односе са јавношћу, пре обраћања медијима у име Друштва или давања било каквих изјава медијима о питањима која се односе на Друштво. Све текстове и чланке написане као одговор на питања постављена у медијима или намењена објављивању, мора унапред да прегледа и одобри пре објављивања генерални директор или овлашћено лице за односе са јавношћу.

3.3. Родбина и пријатељи

Односи са родбином и пријатељима не смеју да утичу на објективност запослених у обављању радних задатака, нити би требало да остављају такав утисак.

Под „родбином“ се сматрају, на пример:

- супружник;
- ванбрачни партнер;
- дете;
- родитељ;
- брат или сестра;
- ташта, таст, свекрва, свекар;
- лица која живе у истом домаћинству и финансијски су зависна од запосленог.

Неопходно је бити опрезан и у пословним односима са блиским личним пријатељима.

Уколико рођак или близак лични пријатељ запосленог ради за корисника услуга или добављача и одговоран је за послове и сарадњу са Друштвом, запослени је дужан да ову чињеницу саопшти непосредном руководиоцу, да би се предузеле мере да сви послови буду обављени према правилима службе.

Одлуке о запошљавању или унапређењу запослених не смеју бити засновани на личним односима, већ на објективним критеријумима, као што су: стручне квалификације,

искуство, пословни резултати и вештине за обављање посла. Сви пословни односи и уговори са пословним партнерима, корисницима услуга и добављачима морају бити засновани на основу објективно утврђених чињеница и морају увек да буду у најбољем интересу „Србија Карга“.

3.4. Прихваташање поклона и повластица

Посебно треба бити опрезан приликом прихваташања поклона и других повластица од добављача или пословних партнера, како би се заштитили и сопствени углед и углед Друштва. Потребно је ослањати се на здрав разум када се прихваташају било које врсте повластице од пословних партнера, корисника услуга или добављача, а ако постоје недоумице - затражити савет од непосредног руководиоца или Повереништва за етику.

3.4.1. Поклони

Запослени у „Србија Каргу“ не сме нудити нити примати поклоне, повластице или репрезентацију уколико би то представљало кршење закона или би могло да утиче на професионално одлучивање противно интересима Друштва. Пословни поклони морају бити у складу са пословним бон-тоном и политиком пословног понашања Друштва.

Запослени у „Србија Каргу“ могу примати поклон под условом да:

- нису добијени у замену за радње или обећања, садашња или будућа, кориснику услуга или добављачу;
- није тражен ни поклон ни услуга од корисника услуга или добављача;
- корисник услуга или добављач није доведен у ситуацију да мисли да је дужан да дâ поклон;
- поклон није новац или новчани еквивалент;
- вредност поклона је симболична и одговара околностима;
- поклони се не примају често из истог извора (чак и ако се ради о симболичној вредности).

Поклони већој групи запослених могу да се прихвате и користе у складу са наменом коју је одредио корисник услуга или добављач. Међутим, уколико се процени да је поклон прекомерне вредности или неприкладан, потребно је тражити савет од непосредног руководиоца или Повереништва за етику пре прихваташања истог.

3.4.2. Репрезентација

Слично као и са поклонима и другим повластицама, није дозвољено тражити од корисника услуга или добављача да запосленима пруже било какав облик репрезентације. Запослени, међутим, може прихватити понуду репрезентације коју није тражио, ако је умерена и у складу са локалним обичајима пословне репрезентације. У сваком случају, репрезентацију прекомерне вредности од стране корисника услуга или добављача требало би љубазно одбити.

3.4.3. Одбијашање поклона и репрезентације

Уколико корисник услуга или добављач понуди повластице које се сматрају неприкладним или које нису у складу са начелима предвиђеним овим Кодексом, запослени одбијају понуђено, позивајући се на став Друштва. Пре примања поклона, потребно је размотрити следећа питања, на пример:

- Да ли је вредност или природа поклона или репрезентације одговарајућа или сразмерна улози запосленог у Друштву?
- Да ли би запослени у Друштву понудио сличан поклон или репрезентацију под сличним околностима?
- Да ли би тренутак у ком је поклон дат или сама природа поклона могли да створе код других сумњу у непристрасност запосленог?

4. Корупција

4.1. Појам

Корупција је давање новца или других материјалних добара, информација, докумената и података, привилегија и слично, с намером да лице које прима (прималац), чини или делује по жељи онога који даје; подмићивање особа на утицајним положајима и коришћење сопственог положаја (функције) да би се присвојиле или некоме омогућиле противзаконите привилегије и/или материјална добит.

Корупција је штетна друштвена појава која нарушава основне друштвене вредности, те је због наведеног треба сузбијати, разоткривати и строго санкционисати уз потпуну афирмацију начела „нулте толеранције“ на корупцију, на свим нивоима у „Србија Каргу“.

4.2. Начин борбе против корупције

Успешна борба против корупције тражи активно узимање учешћа свих запослених на три нивоа. У том смислу, потребно је:

- код запослених развијати високу свест о штетности корупције;
- одбацити сваку понуду за учествовањем у корупцији;
- остварити уску сарадњу са запосленима и непосредним руководиоцима, као и са надлежним службама у Друштву.

У складу с тим, одређују се следећи приоритетни циљеви:

- Унапређивање правног и институционалног оквира за свеобухватно сузбијање корупције;
- Афирмација начела „нулте толеранције“ на корупцију;
- Јачање интегритета, одговорности и транспарентности у раду и с тим у вези, јачање поверења радника у Друштво и државне институције;
- Стварање предуслова за спречавање корупције на свим нивоима;
- Подизање нивоа успешности откривања и санкционисања корупције;
- Подизање јавне свести о штетности корупције и о потреби њеног сузбијања;
- Унапређивање сарадње са државним органима надлежним за спровођење стратегије борбе против корупције;
- Унапређивање сарадње са организацијама цивилног друштва;
- Стална едукација свих запослених.

4.3. Анти-корупцијске мере и поступци

„Србија Карго“ доноси Акциони план Антикорупцијског програма.

Главни елементи мере борбе против корупције на нивоу „Србија Карга“ су следећи:

- обавеза поштовања правне процедуре, начела и ограничења, што подразумева поштовање и спровођење законодавних прописа Републике Србије (начело владавине права);
- обавеза усаглашавања пословне политике с најбољом праксом потребном за делотворно сузбијање корупције (начело добре праксе);
- преузимање пуне одговорности од стране руководеће структуре у креирању пословне политике и њеног спровођења (начело одговорности);
- обавеза доношења и спровођења мера отклањања узрока корупције, укључујући и отклањање свих недостатака који јој погодују (начело превенције);
- постицање сталног напретка у креирању и спровођењу мера за спречавање корупције (начело успешности);
- обавеза заједничког деловања у спровођењу антикорупцијске политике (начело сарадње);
- обавеза осигурања транспарентности у доношењу одлука и омогућавање приступа информацијама у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја (начело транспарентности);
- доследно и редовно надзирање спровођења пословних активности, благовремена процена ризика корупције и предузимање одговарајућих мера (начело „самопроцене“).

4.4. Одговорност и санкције

Одговорност и санкције за дела корупције прописана су Националном стратегијом за борбу против корупције, Акционим планом за примену Националне стратегије за борбу против корупције и Законом о Агенцији за борбу против корупције, с основним начелом да се сваком корупцијском делу приступа с „нултом толеранцијом.“

5. Поступање у односу са трећим лицима

Запослени поступају с интегритетом у свим пословима са корисницима услуга и добављачима, старајући се да поступају исправно, непристрасно и у складу са законом.

5.1. Однос према корисницима и добављачима

Оноси „Србија Карга“ према корисницима услуга и добављачима засновани су на поштовању, у складу са основним вредностима Друштва. Неопходно је да се свима обезбеди једнак третман и поштен пословни однос.

Према пословним партнерима, корисницима услуга и добављачима потребно је опходити се непристрасно, транспарентно, са интегритетом и поштовањем. Не треба се упуштати у обмањујуће и друге сумњиве интеракције. Услуге предузећа треба представити искрено и непосредно. Уколико се уоче случајеви супротно напред наведеним принципима пословања, потребно је обавестити Одбор за етику путем Етичке линије.

5.1.1. Поклони и репрезентација

Мора се бити пажљив не само са поклонима који се примају од пословних партнера, корисника и добављача, већ и са поклонима који се њима дају. Када се дају поклони или плаћа репрезентација, поклон треба да буде у складу са легитимним пословним интересима „Србија Карга“, да је умерен, да одговара околностима и да се не може протумачити као мито. Треба имати у виду да и компанија примаоца поклона има сопствена правила којих је он дужан да се придржава, што свакако треба уважавати.

5.1.2. Мито и провизије

Мито представља облик корупције који подразумева давање поклона или плаћање, са циљем да се утиче на поступке примаоца. Подмићивање представља кривично дело и укључује нуђење, давање, примање и захтевање ствари од вредности или услуга за поменуте сврхе.

Апсолутно је забрањено и кажњиво било какво тражење, примање или нуђење мита, провизије или неке друге незаконите или неетичке повластице, како посредно тако и непосредно. Свака таква појава мора одмах бити пријављена руководиоцима. Поштовање овог правила од посебног је значаја за углед „Србија Карга“, као и за квалитет његових односа са пословним партнерима.

5.2. Однос према конкурентима

Мора се водити рачуна да се са другим пословним партнерима и превозницима не размењују информације које би представљале сметњу слободној конкуренцији.

5.2.1. Сазнања о конкурентима

У виду истраживања, могу се прикупљати информације о конкурентима, уколико то налажу радне обавезе запослених. Међутим, ове информације морају да буду прибављене из отворених извора, а не шпијунирањем, крађом или на непоштен или незаконит начин.

5.2.2. Прихватљиви извори

- Законски прописи, одлуке заведене код надлежних државних органа;
- Јавни говори руководилаца других компанија;
- Годишњи извештаји и друга јавно објављена документа;
- Новости и чланци из стручних публикација.

5.2.3. Неприхватљиво понашање

- Информације прибављене крађом, прислушкивањем, лажним представљањем и сличним методама;
- Информације које се сматрају да су обелодањене повредом уговора о поверљивости између трећег лица и једног од конкурената „Србија Карга“.

Не могу се користити или откривати информације обележене (или које би требало да су обележене) ознакама „поверљиво“ или „заштићене информације“, без претходне консултације са Сектором за правне послове.

5.3. Однос према локалној заједници и друштву уопште

„Србија Карго“ у свом пословању доприноси економском расту и подизању животног стандарда у окружењу у којем делује. Друштво је посвећено сарадњи и добрым односима са локалним заједницама у оквиру којих спроводи своје пословне активности. Реализација позитивног односа усмерена је, пре свега, на пружање доприноса кроз практично знање, искуство, техничку и финансијску подршку иницијативама и активностима које унапређују образовање и обуку. Служи јавном добру кроз активности чији је циљ побољшање здравља, културе и образовања. Подржава друштвено одговорно покровитељство и спонзорисање без корупције.

„Србија Карго“ је посвећен одговорном комуницирању; општој јавности обезбеђује комплетне, регуларне и поуздане информације о активностима и намерама преко свих релевантних медија. Његов циљ је да развије позитивне и професионалне односе са медијима. Настоји да учествује у отвореном и транспарентном дијалогу и консултацијама са локалним заједницама и осталим представницима цивилног друштва који имају легитимно интересовање за њено пословање. Подстиче запослене да учествују и пруже подршку развоју локалног друштва и друштвеним иницијативама.

6. Примена Кодекса

6.1. Одговорност органа „Србија Карго“ за примену Кодекса

Примена овог Кодекса је у надлежности Повереништва за етику и Одбора за етику. Надзор у примени истог је у надлежности генералног директора.

Чланови Одбора за етику су: извршни директор за развој и заједничке послове, извршни директор за саобраћај, директор Сектора за људске ресурсе и корпоративну одговорност, директор Сектора за правне послове и поверилик за етику.

Директори из осталих сектора, могу, по потреби, бити позвани да присуствују и учествују у раду Одбора.

6.2. Истраге

„Србија Карго“ веома озбиљно схвата кршење овог Кодекса и спроводиће темељне и поверљиве истраге по свакој поднетој пријави. По пријему пријаве повреде Кодекса биће донета одлука о томе која служба ће спровести или водити истрагу, у зависности од природе истраге. Запослени који су предмет истраге, имаће могућност да дају своју изјаву пре доношења коначне одлуке о њиховом случају.

6.3. Одлуке

По завршетку истраге, Одбор за етику доноси одлуку о одговарајућој мери (уколико се иста сматра потребном) за повреде Кодекса. Мере везане за коначни исход истраге спроводиће се по процедурама предвиђеним односним законима и прописима Републике Србије. Поменуте мере могу да укључују подношење кривичне пријаве и покретање поступка, отказ уговора о раду, суспензију, губитак позиције или повластица, у зависности од појединачног случаја.

6.4. Извештавање о резултатима истраге

Одбор за етику периодично извештава генералног директора о резултатима свих истрага које се односе на повреде Кодекса, као и о предузетим мерама.

6.5. Изјава о упознатости са Кодексом

Запослени морају да прођу обуку у вези са Кодексом пословне етике, односно да потпишу изјаву којом потврђују да су прочитали и разумели овај Кодекс и да ће се придржавати његових одредби. Обавеза запосленог је да након завршене обуке из пословне етике потпише наведену изјаву.

Запослени ће, иако не прођу обуку из пословне етике и не попуне поменуту изјаву, бити одговорни у случају кршења Кодекса.

6.6. Повереништво за етику

Повереништво за етику на располагању је да пружи одговоре на питања која се односе на Кодекс пословне етике. У његовој надлежности је и да разматра случајеве повреда Кодекса који су уочени и пријављени.

Повереништво за етику може се контактирати:

- Позивом на број: 064-8162892;
- Електронском поштом на адресу: etika@srbcargo.rs;
- Доставом поште на адресу:

„Србија Карго“ а.д.

Повереништво за етику

Немањина 6

11000 Београд

Србија

7. Значење термина

Термини који се користе у овом Кодексу имају следеће значење:

Средства Друштва - материјална и нематеријална средства у власништву „Србија Карга“, укључујући између остalog: новац, рачунаре, возила, средства за рад...

Пословна етика - моралне норме (правила) које важе у пословним односима; обухватају принципе и стандарде, спонтано настале или постављене, засноване на моралној врлини и професионалном добру, којима се уређује понашање лица која су у обавези да се придржавају одредби Кодекса.

Повереништво за етику – независан организациони део која надзире спровођење и ефикасност програма етике и усклађености пословања предузећа. Ову службу води повереник за етику који активно учествује у оцењивању примене и кршења Етичког кодекса.

Одбор за етику – тело одговорно за примену Кодекса пословне етике, које за свој рад одговара генералном директору. Одбор надгледа истраге пријава о преварама и озбиљним повредама Кодекса и ствара се о њиховом доследном решавању. Одбор за етику обухвата извршног директора за развој и заједничке послове, извршног директора за саобраћај, директора Сектора за људске ресурсе и корпоративну одговорност, директора Сектора за правне послове и повереника за етику.

Етичка линија – број телефона активан 24 сата дневно, путем кога запослени могу без знања трећих лица, постављати питања или указати на неправилности које се односе на поштовање Кодекса или закона. Број је назначен на интернет страници „Србија Карга“.

Морал - скуп норми (правила) које регулишу понашање људи усмеравањем на остварење неког добра, а које се спонтано стварају и аутономно прихватају у друштвеној заједници.

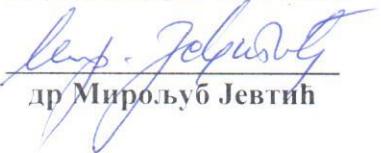
Делатност привредног субјекта - подразумева обављање законом дозвољене делатности.

Конкурент - физичко или правно лице које обавља исту или сличну делатност на тржишту са циљем стицања добити.

8. Прелазне и завршне одредбе

Овај Кодекс ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Железница Србије“.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ДИРЕКТОРА

др Мирољуб Јевтић

